

Povinnost mlčenlivosti a její prolomení

Zdravotnické právo
PrF MU

listopad 2021

Listina základních práv a svobod

- Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem. *(čl. 7 LZPS)*
- Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě. *(čl. 10 LZPS)*

Úmluva o lidských právech a biomedicině

- Ochrana soukromí a právo na informace
  - *Každý má právo na ochranu soukromí ve vztahu k informacím o svém zdraví. (čl. 10)*

Zákon o zdravotních službách

(372 / 2011 Sb.)

Právo pacienta na úctu,
důstojné zacházení,
na ohleduplnost a
respektování soukromí
při poskytování zdravotních
služeb v souladu s charakterem
poskytovaných zdravotních
služeb (§28 odst3)

Poskytovatel je povinen
zachovat mlčenlivost
o všech skutečnostech,
o kterých se dozvěděl
v souvislosti s poskytováním
zdravotních služeb
(§51 odst.1)

Osobní
rozsah
mlčenlivos

i

zdravotničtí pracovníci, JOP
(i po ukončení činnosti)

osoby získávající způsobilost k výkonu povolání
zdravotnického pracovníka / JOP

osoby oprávněné nahlížet do ZD bez souhlasu
pacienta

odborné komise podle zákona o specifických ZS

ZS v přítomnosti příslušníka Vězeňské služby
(vazba, trest odnětí svobody, zabezpečovací
detence)

osoby získávající informace o zdravotním stavu
pacienta na základě jiných právních předpisů

Věcný
rozsah
mlčenlivos
i

zdravotní stav

poskytované zdravotní služby

osobní, sociální, rodinná, pracovní anamnéza

sexuální orientace, rasový/etnický původ,
náboženské vyznání, zvyklosti, návyky ...

názor, úsudek, přesvědčení, ...

Zdroje

forma

informací

sdělení pacienta

sdělení jiných osob (rodina, jiný poskytovatel ZS, ...)

mluvené slovo

písemné záznamy

✓ obrazové, audiovizuální záznamy,...

Za porušení povinné mlčenlivosti se nepovažuje

- ✓ zajištění návaznosti poskytovaných ZS
- ✓ zproštění mlčenlivosti pacientem / zák. zástupcem
- ✓ údaje sdělované na základě právních předpisů bez souhlasu pacienta
- ✓ pro potřeby trestního řízení způsobem stanoveným právními předpisy
- ✓ plnění zákonem uložené povinnosti překazit / oznámit spáchání trestného činu
- ✓ skutečnosti sdělované poskytovatelem, zdrav. pracovníkem, JOP v nezbytném rozsahu pro ochranu vlastních práv, vč. řízení příslušné komory

Zproštění mlčenlivost i pacientem

- pacient může určit osoby nebo vyslovit zákaz poskytovat informace o zdravotním stavu kterékoliv osobě kdykoliv po přijetí do péče
- zákaz se nepoužije na podávání informací, popřípadě na sdělování údajů, které mohou být sděleny bez souhlasu pacienta podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů
- záznam do ZD

Údaje sdělované na základě ZoZS

- **pečující osoby**
  - zdravotní stav / povaha onemocnění pacienta
- **osoby blízké**
  - aktuální zdravotní stav
  - v zájmu ochrany jejich zdraví
  - po smrti pacienta
- **osoby, které přišli s pacientem do styku**
  - rozhodné pro ochranu jejich zdraví

Oprávnění nahlížení do ZD

- ✓ pacient, zákonný zástupce / opatrovník
- ✓ osoby určené pacientem, zák. zástupcem, opatrovníkem, pěstoun, jiná pečující osoba
- ✓ osoby blízké zemřelému pacientovi
- ✓ zdravotníci a jiní odborní pracovníci
- ✓ další zaměstnanci poskytovatele
- ✓ správní orgán (přezkoumání lékař. posudku, převzetí ZD, kontrola)
- ✓ zdravotní pojišťovny
- ✓ pro účely sociálního zabezpečení
- ✓ SÚKL, SÚJB
- ✓ NZIS
- ✓ soudní znalci ve zdrav. oborech
- ✓ orgán ochrany veřejného zdraví
- ✓ hodnocení kvality, bezpečí, klin. auditů
- ✓ Veřejný ochránce práv
- ✓ Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení
- ✓ inspektoři – inspekce klinic. hodnocení léčivých přípravků
- ✓ patientský souhrn – zdrav. pracovníci poskytovatele jiného státu EU prostř. příslušného národ. kontaktního místa
- ✓ osoby získávající způsobilost k výkonu povolání zdrav. pracovníka, JOP a pedagogové

Ohlašovací povinnost / informace na vyžádání

- Orgány činné v trestním řízení
- Orgány soc. práv. ochrany dítěte
- Matrika
- Zdravotní pojišťovny
- Orgány veřejného zdraví
- Soud v civilním řízení
- Celní úřad
- Státní ústav pro kontrolu léčiv
- Státní úřad pro jadernou bezpečnost
- Správa sociálního zabezpečení
- Zaměstnavatelé pacientů
- Úřad práce (Inspektorát práce)
- Veřejný ochránce práv
- Jiní poskytovatelé ZS, etická komise
- ČLK, ČStK
- Ministerstvo zdravotnictví
- NZIS
- krajské úřady
- ministerstva obrany, vnitra, spravedlnosti
- Obecní úřad obce s rozšířenou působností
- Úřad pro civilní letectví
- ...další

Orgány činné v trestním řízení

(§ 8/1,5 TR)

Státní orgány, **právnícké a fyzické osoby jsou povinny** bez zbytečného odkladu, a nestanoví-li zvláštní předpis jinak, i bez úplaty **vyhovovat dožádáním orgánů činných v trestním řízení** při plnění jejich úkolů...

Nestanoví-li zvláštní zákon podmínky, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat informace, které jsou podle takového zákona utajovány, nebo na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti, lze tyto informace pro trestní řízení vyžadovat po předchozím souhlasu soudce ...

Nepřekazěn í trestného činu (§ 367 TZ)

Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin .... a spáchání nebo dokončení takového TČ nepřekazí ...
překazit TČ lze i jeho včasným oznámením státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu

➤ vraždy, zabití, těžkého ublížení na zdraví, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení, nedovoleného přerušení těhotenství bez souhlasu těhotné ženy, neoprávněného odebrání tkání a orgánů, znásilnění, pohlavního zneužití, týrání svěřené osoby, ...

Neoznámení trestného činu (§ 368 TZ)

Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný spáchal trestný čin ....
a takový TČ neoznámí bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu

vraždy, těžkého ublížení na zdraví, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení, týrání svěřené osoby...

Policie ČR / státní zastupitelství

- ✓ vydání a odnětí věci
- ✓ podání vysvětlení
- ✓ osoby hledané / pohřešované
- ✓ totožnost neznámé mrtvoly
- ✓ vyšetření na návykovou látku
- ✓ držitel zbraně
- ✓ nevěrohodnost receptu
- ✓ poskytnutí ZS pacientovi v trestu domácího vězení
- ✓ výslech svědka se zákonnou povinností mlčenlivosti
- ✓ informace o „spolu“pacientech
- ✓ ... další

Sankce za porušení povinnosti

Zákon o zdravotních službách

- poruší povinnost mlčenlivosti, vést, uchovávat, nakládat se ZD ...
- umožní nahlížet v rozporu se ZoZS, neprovede záznam ...
- ⑩ pokuta až 1 mil. Kč / 500 tis. Kč

Občanský zákoník

- náhrada škody, újmy ...

Trestní zákoník

- TČ neoprávněné nakládání s os. údaji
- TČ neoprávněný přístup k počítačovému systému
- ...

Zákon o ČLK, ČSK, ČLéK

- povinnost člena vykonávat své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákony
- komory jsou oprávněny uplatňovat disciplinární pravomoc

Zákoník práce

- Náhrada škody
- Ukončení pracovního poměru

*Děkuji
za pozornost*

